

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA

Naročnina znaša: celoletna 4 K, poluletna 2 K, četrtletna 1 K; posamezna šte. 10 vin.

Uredništvo in upravnništvo: Kopitarjeva ulica šte. 6

Izhaja vsak petek

Št. 21.

V Ljubljani, 23. aprila 1915.

Leto X.

Glasnik

Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze.

PROTI SEDANJI DRAGINJI.

Več let sem že se pri nas draže živila ne glede na dobro ali slabo letino; zelo močno so se podražila osobito leta 1910 in leta 1911. Nekoliko so se od takrat izboljšale razmere, a sedanja vojska je zopet nečuvno vse podražila. Kako da so se podražila živila, nam kaže sledeča primerjava cen na dunajskem trgu dne 15. julija lani s cenami 15. marca 1915.

Stalo je	15. julija 1914	15. marca 1915	Podražilo se je torej za odstot.
Goveje meso			
sprednje 1 kg	1-90	2-50	21
Goveje meso			
zadnje "	2-20	2-40	32
Telečje meso	2-10	2-90	38
Svinjsko meso	2-40	3-	25
Konjsko meso	1-04	1-40	40
Pšeničen zdrob	-45	-92	105
Moka	-45	-92	105
Črnomeš. kruh	-32	-57	80
Grah cel	-40	1-20	200
Grah zdrobljen	-60	1-37	180
Leča	-66	1-59	140
Fižol	-48	1-	110
Riž	-68	1-24	85
Ječmenček	-56	-94	70
Krompir	-13	-18	45
Goveje salo	1-15	1-80	55
Svinjsko salo	1-72	4-	130
Svinjska mast	1-88	4-	110
Slanina	1-77	3-80	115
Surovo maslo	3-10	4-	30
Magarin	1-90	3-	60
Jajca 29 kom. 2-16kom.	2-	2-	85
Mleko 1 liter	-26	-36	40
Petrolej	-31	-77	160
Spirit	-56	-68	20

Povprečno so se torej podražila živila za 82 odstotkov. Kakor vse delavstvo je tudi tobačno delavstvo po draginji strašno prizadeto. Izhajalo se je že prej težko, a zdaj že ni več mogoče živeti. Plače se tudi niso izboljšale, če izvezamo, da se je izplačala dne 1. januarja 1915 zapadla službena starostna doklada. Delo se je med vojsko še pomnožilo; ne da bi se bilo vedno tudi odškodovalo. Naša zveza se je večkrat med vojsko pečala z draginjo. Najenostavnejše bi seveda bilo, ako bi se odpravili razlogi, ki povzročajo draginjo, kar bi pa mogla napraviti le državna oblast.

Vložili smo zato večkrat vloge na vlado, nismo zato vzrok mi, če se ni

dosegel popoln uspeh. Menili smo do zadnjega, da odredbe vlade omeje draginjo, a ker državne oblasti draginje v doglednem času ne morejo preprečiti, je sklenilo načelstvo Zveze, da se glavno ravnateljstvo tobačne režije naprosi za draginjsko doklado.

Potom naše zveze se je vložila na posamezna vodstva tvornic sledeča prošnja:

Visoko c. kr. glavno ravnateljstvo tobačne režije!

Podpisanci prosijo v imenu delavstva visoko c. kr. glavno ravnateljstvo, naj se z ozirom na vladajočo draginjo dovoli delavstvu draginjska doklada, dokler se ne vrnejo redne razmere. Svojo prošnjo utemeljujejo sledeče:

V rednih časih že je gospodarstvo tobačnega delavstva radi plačilnih razmer tako, kar smo v svojih spomenicah že večkrat obrazložili, da se more delavstvo le z najskrajnejšim varčevanjem preživeti. Odkar je izbruhnila vojska, so se pa živila izdatno podražila in so predvsem prijadeti predmeti, ki so za življenje neobhodno potrebni. Nad 100 odstotkov se je podražila moka, nič manj se niso podražila druga živila: mast, meso krompir. Opustimo podrobne podatke ker dejstvo draginje pripoznava tudi vlada.

Zahteve ki jih stavi življenje na tobačno delavstvo, so tudi večje kakor v mirnih časih. Delavstvo je kot domoljubno delavstvo rado izvedlo vse delo, ki se je od njega zahtevalo in stori to tudi v bodoče. Glede na čezurni zaslužek, ki ga je bil deležen del delavstva, se mora pripomniti, da se ta zaslužek porabi za obnovitev porabljenih moči radi daljše delavne dobe in se torej tudi v tem slučaju ne more izrabiti za gospodinjstvo.

Nemogoče je, da se s sedanjim zaslužkom more najpotrebnejše preskrbeti, kar se potrebuje za življenje, delavstvo je zato prisiljeno, da prosi za draginjsko doklado. Podpisanci upajo na ugotovitev svoje prošnje timbolj, ker je tudi zasebna industrija v več slučajih svojemu delavstvu podelila draginjske doklade. Gospodarski položaj tistih tobačnih delavk, kojih močje se nahajajo na bojišču, je še zato neugodnejši, ker so jim državno podpora

večinoma odklonili popolnoma ali deloma, češ da itak služijo.

Tobačno delavstvo se zato nahaja v sili, ki bi se vsaj po draginjski dokladi nekoliko zmanjšala. Malo se more upati, da bi se draginja v najkrajšem času zmanjšala, bati se je marveč, da se živila še podraže.

Iz navedenih razlogov sledi, da je naša prošnja skozi in skozi utemeljena in upravičena. Predlagati si usojamo, naj se odmeri draginjska doklada z 20 odstotki leta 1914 povprečno izplačanih tedenskih plač. Doklada naj se izplačuje tedensko, dokler se ne povrnejo redne razmere.

Upamo, da tobačna režija ugodi naši prošnji.

Vojni dogodki

od 13. do 19. aprila 1915.

Severno bojišče. Velika ruska ofenziva v Karpatih, ki je trajala od približno 20. marca do krog 13. t. m., se je poglobila, ne da bi bili Rusi dosegli kaj odločilnega. V gornji dolini reke Stryk so naši osvojili važne ruske postojanke, severno-zapadno od prelaza Užok po višino Čeremha. Drugih izprememb ni bilo na severnem bojišču. Naši so zopet ujeli mnogo tisoč Rusov.

Na nemško-ruski fronti ni bilo velikih dogodkov. Poroča se le o manjših ruskih napadih pri Mariampolu, Kalvariji in ob reki Skwi, ki so jih Nemci brez izjeme odbili. Zapadno od Plonska so se morali Rusi umakniti iz neke vasi.

Na zapadnem bojišču se vrše več ali manj ljuti boji na celi črti, a v manjšem obsegu. Med Mozo in Moselo Francozi še vedno napadajo, a brez uspeha.

Nemški zrakoplovci in letalci so zopet obiskali Anglijo in med drugim metali bombe na Greenwich pri Londonu. Nemški letalci so metali bombe tudi na več drugih krajev v Belgiji in Franciji. Francoski letalci so pa bombardirali Freiburg in Haltingen na Badenskem, Strassburg in praharno v Rottweilu. Na obeh straneh je bilo precej žrtev in gmotne škode.

Na južnem bojišču tu in tam brez-pomembni artiljerijski boji ob Donavi in Savi.

V Dardanelah so začeli zavezniki polagoma zopet napadati, a doslej brez uspeha. Turške baterije dobro streljajo in so zopet poškodovale eno angleško oklopnico in več torpedovk. Tudi več angleških letal so Turki sestrelili in uničili. Razen tega je angleški podmorski čoln »E 15« v Dardanelah zavozil ob breg, nakar so ga Turki opazili in začeli obstreljevati. Več mož posadke je bilo ubitih in ranjenih, ostale so pa Turki rešili na suho in jih odpeljali kot ujetnike.

Na Kavkazu manjši boji na meji.

V Mesopotamiji so Angleži odbili turške napade pri Kornu, Ahvazu in Šaibi ter vrgli Turke nazaj.

Jugoslovan. Strokovna Zveza.

ŽELEZNIČAR.

Ostanimo si zvesti in bodočnost bo naša. Vojni vihar, ki je pridrvel nad našo ljubljeno očetnjo, je razdjal mnogo poprejšnje udobnosti, tako v mestu, v občini, kakor tudi v družini. Delavnice počivajo, veliko čvrstih in krepkih delavcev ni več med živimi, iz srečnih mladih mater so postale objokane in žalostne vdove, število nesrečnih sirot se množi v legije.

Razdiralna moč vojske se pa pozna tudi v organizacijah. Stoteri naših vrlih somišljenikov in članov so marali opasati meč ter reči domu in društvu z Bogom z vročo željo v srcu, da nas, ko se zmagovalni povrnejo, najdejo ne samo edine, kakor smo bili, temveč še trdnješe združene. In sedaj, ko spolnujejo tam zunaj v zasneženih jarkih njih sveto domovinsko dolžnost, se tolažijo z nado, da mi tukaj doma kar

najskrbnejše čuvamo stavbo — organizacijo —, za katero so i oni doprinesli težkih žrtev.

Tudi J. S. Z. je dala mnogo njenih zvestih članov cesarju in marsikatera poprej zelo delavna skupina je zgubila prav svojo njeno življensko moč. Žalibog, tudi angelj smrti nam ni prizanesel; marsikatero znano in spoštovano ime bomo morali črtati iz naših članskih knjig ter predstaviti v spominsko knjigo. Junakom tam zunaj na mrzlem bojnem polju kličemo: Zdravstvujte in zmagujte; onim pa, katere že pokriva tuja ruša pa veljaj naš časten spomin in naša molitev: Gospod, pokliči jih v armado Tvojih izvoljenih!

Pravega našega somišljenika pa mora hudo v srec zadeti, da se najdejo ljudje, ki se vspricho položaja splašijo ter obrnejo organizaciji hrbet, češ, ker je vojska, organizacija itak ne more nič hasniti. To so v prvi vrsti taki člani, ki mislijo le osebno ter pozabijo na velike cilje skupnosti, ki jih mora vsaka pravična organizacija zasledovati. Tem bolj pa je obžalovanja vredno, da omahne in izstopi veliko takih članov, ki so že uživali od organizacije kako dobroto, radi članarine, ki je v primeri z ponudnimi udobnostmi tako nizko nastavljena, da jo pač vsakdo lahko zmore, če ima le voljo za to. Vsakdo bi moral upoštevati, da ravno v tem času, ko smrt in sila tako kruto gospodarite, potrebuje organizacija največ sredstev za podpore.

Prav posebno moramo svariti železničarje, da ne zapuščajo organizacij sedaj, ko jim vsled po vojski povročene večje nervoznosti prete še večje nevarnosti, kakor pa v normalnih časih. Zgodilo se je celo, da je neka naša plačilnica zaspala, ker je nje voditelj postal omahljiv in ni hotel več

žrtvovati nekaj uric in besedi na mesec v dobro sebi in svojim tovarišem. Mož gotovo ni prevdral obseg njegovega dejanja, ker ako bi ga djal na tehtnico, bi se bila ista nagnila zanj ugodno. Kaj naj store bivši člani, ako pridejo sedaj v premučen položaj rabiti pravnega sveta ali varstva? Niso pa tudi vsi toli srečni, da eden ali drugi ne bi bil potreben kdaj kake podpore v gotovini.

Nekateri naši člani so se celo ustrašili oblasti, ko je vojska izbruhnila, to pa zato, ker niso znali, da J. S. Z. ni nikaka organizacija s političnimi stremljenji, temveč edinstvo delavskih strok v svrhu izboljšanja gospodarskega položaja članov. J. S. Z. se ni treba bati kakega preganjanja od strani postave, pač pa se ista lahko ponaša, da uživa slej ko prej popolno priznanje in ugled. Nasprotno more misliti le oni, ki pravil ali ni čital, ali jih ne ume, ali pa sploh ni bil nikoli veren naš somišljenik in ne zasleduje s potrebno vestnostjo naše delovanje. J. S. Z. posluje i sedaj kakor poprej in deli članom po pravilih njim zajamčene pravice. Čemu torej strah?

Glasiło J. S. Z. »Naša Moč« izhaja redno in govori slej ko prej odkrito in neustrašeno, nihče ga ne ovira. S tem, da smo bili primorani zmanjšati obliko, si prav nič nismo otežili naše vesti, vzroke, ki so nas do tega gotovo tudi nam neljubega koraka privedli, smo že pojasnili. List ni za nas, ampak je za vas in v vašo korist, vzdrževati se mora od vaših članarin in od teh so odvisne tudi denarne podpore, za katere se opravičene prošnje vedno bolj množijo. Skrbite za to, da bo število naših članov rastlo, ne bodite tako sebični in ne mislite, čim manj nas je, tem več odpade na posameznika, narobe, čim več nas bo, tem večja bo naša vsestranska

Prokletstvo bogastva.

Če tudi mati ni več potrebovala veliko denarja, ga je pa rabil sin Emil zato več.

Emil je doslužil svoje leto kot enoletni prostovoljec pri vojaki, ko je bil Ivan v norišnici. Trda služba, oštrost pri vojaki mu ni škodovala; obnašal se je dobro. Ko je odslužil vojake, se je vrnil na vseučilišče. Živel je kot dijak zelo razkošno, saj denarja mu ni manjkalo. Bil je krepak človek in izgledal je dobro. Materi se ni niti sanjalo, kako da Emil živi. Še vprašala ga ni, kaj da dela z denarjem, dasi je zapravil v enem letu 6000 kron. Vedela je le, da živi njen sin nobel, kakor pravijo gosposkim gizdalinom. Ko je neka njena prijateljica ob nekem posetu pripomnila, da se čudi, ker porabi Emil toliko denarja, ji je nedolžno odgovorila: »Saj imamo denar.«

Ko je Emil izdelal na vseučilišču izkušnje, je vstopil v službo k sodišču kot avskultant. Nastavljen je bil v domačem mestu in je stanoval pri svoji materi, ki je bila seveda nad vse srečna, ker je bil sin doma. Postalo je doma živahnejše. Kamnarjeva se je pomladila, za Emila je bilo to tudi prav, ker

doma se le ni upal tako živeti, kakor je živel, ko je bival na vseučilišču.

Čez eno leto so Emila premestili. Če bi ne bil premeščen, bi bila hiša družabnica Kamnarjeve zapustila, ker jo je Emil vedno nadlegoval, dasi ni marala zanj. Emil je odpotoval, družabnica je ostala, ne da bi bila materi povedala, kako da je Emil tiščal vanjo.

Doma je Emil bil sicer priden, učil se je in je čez nekaj let postal sodnik.

Premestili so ga v mesto kakih 50 kilometrov daleč od mesta, kjer je bivala Kamnarjeva. Mater je to zelo veselilo, ker jo je res tudi večkrat obiskal.

Kamnarjeva živi zdaj precej zadovoljivo. Munulo je že veliko let, kar sta umrla starejša sinova. Potolajila se je že, saj leta zacelijo življensko rano. Ponosna in vesela je bila na najmlajšega sina. Ko je bil Kamnar premeščen, si je najel v tujem mestu zopet lepo, elegantno stanovanje. Na mater se mu ni bilo potrebno ozirati. Nevarna poltnost se je mladega sodnika zopet polastila. Strašno pijančuje in živi razkošno. Nobene mere ne pozna in se ne ozira niti na tiste po našem mnenju itak pretesne meje, ki jih stavi lahkoživcem postava.

Ob nedeljah in ob praznikih obiskuje skoraj vedno mater, ki seveda niti ne slutí, kako da živi njen sin. Vesela ga je vselej bila, kadar je prišel. Ob veliki noči ji je tudi napovedal, da jo obišče. Vse je pripravila, da ga slavnostno sprejme, ko pride na pisanice ali »pirhe«, kakor pravijo ljubljanske srajce.

A ko naj bi prišel domov, dostavi materi pismonoša kratko pismo, v katerem piše materi njen sin, da kakor rad bi prešel domov, a ne more. Naha-ja se v preiskovalnem zaporu radi raznih zapletenih okoliščin. V mestu so ga nepričakovano obrekovali in zato so ga zaprli, česar nikakor ni pričakoval. Mater naj ne skrbi, ker je nedolžen in ga morajo iz zavora kmalu izpustiti. Obišče jo pozneje.

Liki strela z jasnega neba zadene to poročilo gospo Kamnarjevo. Bil je to strašen udarec za njo. Če bi ne bila doživela že s svojima prejšnjima sinovima toliko prevar, bi bila prisegla, da je Emil nedolžen. Prejšnje britke izkušnje so ji pa že zelo strle njen prejšnji ponos in jo ponižale. Roke se ji tresejo, tako je prestrašena, ko drži pismo svojega sina v rokah. Ni vedela, za kaj da so prav za prav sina zaprli. Jokala se je, a bala obenem, kaj da še pride.

moč. V sedanjem obsegu J. S. Z. še dolgo ni rešena naloga in popolna organizacija temveč šele temelj, na katerega si hoče slovensko krščanstvo zgraditi tempelj boljše prihodnosti.

Smo pa ravno mi železničarji, ki nam bo rešiti marsikatero zagonetko, ko enkrat preneha butati vihar ob meje naše ljube domovine. Gorje nam, če takrat ne bodedo kot dozoreli, zavedni možje in železničarji stali z ramo ob rami v boju eden za vse, vsi za enega!

Računska naloga. Sem prožni delavec na deželi, do bližnje vaške kramarije je eno uro hoda, od trga sem oddaljen 7, in od bližnjega mesta pa 17 km. Svojega nimam razen bolehave žene in petero nedorastlih otrok, katerih starejša dva že obiskujeta šolo; stanujemo v neki napol razpadli zidnici, katero nam je njen gospodar blagodušno brezplačno prepustil. Sam je siromak, ki se bojuje za svoj obstanek, zato pa ima z reveži usmiljenje. Preživljamo se izključno od mojega zaslužka, ki znaša 2 K 80 v na dan ob delavnikih in tistih nedeljah in praznikih, če sem pozvan v delo. Odpade pa na leto veliko deževnih dni, zato smelo povdarim, da dobim na leto komaj in k večjemu 270 dnin izplačanih. Najemal sem si pri kmetih kosčke zemlje, da smo pridelali nekaj krompirja, fižola in zelenjave za poleti. Najemščino je odslužila moja žena dokler je bila še trdnega zdravja in družina manjša, zdaj pa, ko ona ne more več trdo delati, nam prepusti kak dober sosed le še kako reber, ki ne nese njemu nič in meni tudi nič. Moje polje, moj vrt, naša kašča, itd. je štacuna; iz nje dobivamo vse potrebno za življenje, toda le za denar, kojega vrdenost je od dne do dne v večjem nasprotju z našimi potrebami. S skrajnim varčevanjem se je pred vojsko za silo shajalo, a sedaj pa postaja položaj naravnost obupen. Pravijo, da je količjak dober svet desetkrat več vreden, kakor najboljši prijatelj, zato se si osmelim prositi, da mi eden ali drugi cenjenih tovarišev svetuje, kako naj napravimo, da nas sedmero oseb pri sedanjih draginjah in ob mojem zaslužku ne podleže lakoti. V najugodnejšem slučaju dobim na mesec izplačanih 70 kron, zadovoljen pa moram včasih biti tudi z tridesetimi. Držim se natančno postave in vem, da smemo vsak dan vsi skupaj porabiti samo 1.4 kg moke, na mesec torej 42 kg. Pri sedanjih cenah me stane moka mesečno najmanj 40 kron, 3 kg masti 12 kron, liter mleka na dan mesečno 3 K 60 vin., sol, kavine primesi in sladkor skupaj 12 kron; dalje pa, prosim, naj računa kdor hoče, ker meni že zastaja sapa in pero. Odraščen človek si da dopovedati, da smo dolžni sami sebi in domovini, da varčujemo do skrajnosti in potrpežljivo čakamo boljših dni, toda drugače je z nerazumno deco, ki venomer dviga roke ter jokajoče prosi kruha. Moka, mast, sol, kava in sladkor pa še davno niso vse neobhodne potrebnosti za življenje. Je še nešteto drugih izdatkov, posebno pa obleka, ki jo moramo imeti stari in mladi. O vsem tem bogatin niti pojma nima, pa tudi oblasti ne, ker drugače si ni mogoče

misлити, da se pusti par sto žitnih judov in nekaj tisoč živilskih oderuhov hasarirati z našim zdravjem in življenjem. O, da bi padale solze naših stradajočih otrok kot žačče ogle na njih glave, morda bi prišli počasi do spoznanja, da morajo tudi med reveži zrasti zvesti sinovi in branitelji domovine! Smelo trdimo, živil je dovolj v državi, manjka le poguma, da se jih spravi na trg po pravični ceni. Vse kaj se nam pa sedaj po trgovinah ponuja, je sprijemo blago in pri tem naj bi ostalo ljudstvo zdravo? Če nam zunanji sovražnik, ki je tudi le človek in katerega se moramo braniti z ognjem in mečem, napravlja že toliko preglavic, kaj šele, ako nas napadejo bolezn, zoper katere imamo največ le papirnatega orožja. Vse izgleda, kakor da se hoče siromašne delavske sloje iztrebiti, ker le-ti kapitalistom navidezno preveč nagajajo; vedno rastoča draginja res ni slab pripomoček do tega cilja. Dejansko draginja ne bo niti trohe pomnožila zaloga živil, a dobro sredstvo pa je, da bogatin ne bo trpel pomanjkanja belega kruha. Če smo pred Bogom vsi eaki in ako smo vsi brez razlike stanu pripravljeni dati kri in življenje za dom in cesarja, tedaj bi pač smeli pričakovati, da se nam i kruh reže v enakih kosih. Dokler je dovolj, živimo vsi, ko bo pa zmanjkalo, pa naj bi le skusili še stradanje vsi, — gospod tako, kakor berač!

O delovanju »Prometne Zveze«. Glasilo Prometne Zveze »Die Österr. Ungar. Eisenbahner Zeitung« se v dobi zadnjih dveh let bavi poglavitno le z zagovarjanjem čudnega postopanja večine centralnega odbora ozir. predsednika Teiferja. Člani naj bi uživali kot svojo dušno hrano izbruhe strasti, ki so nastale in groze konec organizacije. Ljudje, ki so pred nedavnim časom bili še najboljši prijatelji, se danes lasajo po raznih časopisih, da je strah. Poročali smo, da se je v Lincu dovršila ustanovitev »kartela krščanskih železničarjev«, pri čemur sta sodelovala poslanca Pischitz in Spalovsky, ki sta vsled tega sedaj v očeh omejenega časopisa postala največja sovražnika železničarjev. Če pogledamo par letnikov nazaj, najdemo, da sta bila imenovana moža obožani osebi v kolu voditeljev krščanskih železničarjev, a v številki z dne 15. marca 1915 se jih pa zlostavlja kot lažnjivca in lumpa prve vrste. Kdor pozna ton, ki za časa predsedovanja g. Teiferja vlada v osrednjem odboru P. Z. in se izraža v njegovih obrambnih izjavah, se ne bo čudil, da je prišlo tako daleč, čudno je le, da si člani, med katerimi se nahaja vendar še dokaj zrelo mislečih mož, puste to dopasti; seveda ne vsi, to nam jasno dokazuje možat nastop v linški direkciji, ki je bila glede števila zavednih članov glavni stebel P. Z. Za njo je stala Galicija z Bukovino, ki pa pri nastalem položaju nič več ne odtehtate. Število članov po drugih deželah je ali malo, ali pa govorje isti drugi jezik ter ne razumevajo vsiljenega jim nemškega glasila; so torej le člani brez pravega sorodstva s svojo centralo le toliko časa, dokler se ne spametujejo in dokler se jim prav

veliko obeta, — čeprav nič ne da. Slovenci so že na tem, da plačujejo svoje prispevke v koš brez dna, kajti tisti časopis, ki so ga z naporom in požrtvovalnostjo priborili, jim je odvzet oziroma ustavljen. Podpore, ki prihajajo na Slovensko, niso v nikaki primeri s samostalno, ki jo centrala in njeni privrženci tako radi in glasno prepevajo. Ker centrala s ponižnimi Slovenci tako poceni izhaja, jih je v letošnji novoletni številki organizacijskega glasila lepo pohvalila, le-ti pa so v svoji ponižnosti zadovoljni, da smejo prispevati h gradnji liberalnega nemškega centra. V Ljubljani so si svojčas krščanski železničarji izbrali »Dom katoliških rokodelskih pomočnikov« za svoja shajališča, morali so pa drugam in najbrž na migljaj iz dunajske centrale, ki v isti novoletnici kvasi, da je bil to nacionalen dom, v resnici pa je moral biti merodajen povod le strah, da člani P. Z. ne bi prišli prehitro do spoznanja položaja. Rajni »Železničarski Glasnik«, ki je pred svojo smrtjo zagazil s pota stvarnosti v mlakužo osebnosti, je i nas in J. S. Z. napadal na način, ki se je sam dovolj obsodil in ki stavlja duh sedajnega vodstva P. Z. v najneugodnejšo luč. Dasiravno hrani naša mapa dovolj zadevnih dokumentov, nismo odgovarjali, ker nimamo volje in časa za prerekanje. Mi mirno in z veseljem čakamo, ko pade mrena raz oči slovenskih železničarjev, da bodo sami spoznali, da je za nje v vsakem oziru najkoristnejša organizacija le »Jugoslovanska Strojkovna Zveza«, ki ne obljublja gradov, daje pa polžev lušine. S ponosom bilingvimo, da je temelj, ki so si ga železničarji na svetu J. S. Z. postavili že tako trden, da bo nad njim prej ali slej zrastle mogočna stavba »Svojih k svojim«, nad katero bo plapolala naša zastava. Pantz in Neunteufel naj se skrijeta.

Priljubljena

Je lepota, ki je za vsako ženo sredstvo, da si pridobi v družabnem življenju, v družini in v svetu veljavo. Lepoto obraza, vratu in rok doseže vsaka žena z uporabo **Fellerjeve »Elsa«-pomade** za obraz in varstvo kože. Ona odstrani pege, madeže, nečistoto, sojede, mozolčke, napravi kožo mehko, nežno in rožnato ter jo rabi na tisoče žen z velikim uspehom. Uporabljati pa ne smemo nobenih škodljivih sredstev, temveč naročimo edino le pravo **kožo varujočo »Elsa«-pomado**, 1 lonček stane K 2.— kot priloge k zavoju 2 lonček K 5.— pošiljnine prost. Ravnotako priljubljeno je **Fellerjevo boraksovo milo** (80 vin.) in **Fellerjevo lilijno milo** (K 1.—). Naroča se le pri **E. V. Feller, Stubica, Elsa trg št. 264** (Hrvaško).

Okno v svet.

Kako se Nemčija vlada. Nemčijo tvori več držav. Vodi jo Prusija, ker je pruski kralj obenem tudi nemški cesar. Slika vladnega načina je v raznih državah zelo različna, v glavnih stvarih so pa le v celi državi razmere enotne.

Vladajo Nemčijo pod predstvom nemškega cesarja zvezni knezi, a je ne izvajajo sami, marveč s posebnimi odposlanci v takozvanem nemškem zveznem svetu. Po velikosti držav imajo v zveznem svetu posamezne države po en ali tudi po več glasov: Prusija 18, Bavarska 6, Saksonska in Vrttenberška po 4, Badensko in Heško po 3, Mecklenburg-Schwerin in Braunschweig po 2, ostale države pa po en

glas; skupaj 58 glasov; za Waldeck glasuje Pruska. Ker se smejo oddajati glasovi posamezne države vedno le enotno, se tudi večje države zadovoljujejo z nekaterimi pooblaščenji, manjše države imenujejo tudi skupno zastopnika. Zvezni svet skliče cesar, sodeluje predvsem glede na postavodajo; posvetuje se o predlogih namenjenih državnemu zboru in jih potem, ko jih državni zbor odobri, pritrdi, nakar objavi cesar postave v imenu zveznih knezov. Upravo vodi predvsem državni kancler, ki je navadno obenem pruski ministrski predsednik. Državni kancler je edini odgovorni minister države; imenuje in odpusti ga cesar; njegovo stališče je zato jako mogočno, kar se zrcali tudi v njegovih dohodkih, ki se določajo s 54.000 markami (1 marka pred vojsko je stala 1 K 18 fenigov) in ima tudi prosto stanovanje. V državnem zboru zastopa zvezne vlade in cesarja. Pred njegovo odgovornostjo sodeluje več takozvanih državnih uradov. Vodijo jih večinoma državni tajniki.

Izdajatelj in odgovorni urednik **Jože Gostinčar**.
Tisk Katoliške Tiskarne.

Moj ljubljenec je

„ELSA-FLUID“

„Nikak čudež! Kolikokrat sem si nakopal vsled prehlajenja ali prepiha bolezen, in ako je bil moj glavni ali zobobol se tako neznošen, ali me je mučil nadoh ali trganje po udi, Fellerjev Elsa-fluid, moj ljubljenec, mi je vselej pomagal. A tudi v zdravih dneh vem ceniti njegovo, živcevsje osvežujoče učinkovanje. Vsakdanje umivanje z njim olepsa kožo, krepi oči in povzroči dober občutek!“

Tako in enako se izražajo vsi oni, ki uporabljajo redno Fellerjev fluid na priporočilo. Ta dokaz, tako mal in ponižen, brez kričeče reklame, samo v svarilo pred ničevrednimi ponaredbami zadostuje, kajti prepričali so se mnogi že sami, da Elsa-fluid tudi izpolni, kar obljubi. Pri vsem tem pa je vendar po ceni 12 steklenic stane povsod 6 kron franko.

Zaprte, slab tek, draženje k bljuvanju, gorečica, želodčne težkoče so simptomi, ki jih ne smemo zanemarjati. 6 steklenic Fellerjevih rhabarbara kroglice z znamko „Elsa-kroglice“ stane le 4 K 40 vin. franko. Hišni zdravnik vam rad pove kdaj in kako je uporabljati oboje izdelka. Ampak morata biti prava, katere izdeluje

Izdelatelj E. V. FELLER, Štubica
Elsa trg šte. 264 (Hrvatsko).

Lekarna „Pri kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc Ljubljana, Rimska cesta šte. 24.

Priporočajo se sledeča zdravila:

Balsam proti želodčnim bolečinam, steklenica 30 v.
Kaplje za želodec, izvrstno, krepljeno in slast do
jedi pospešujoče sredstvo, steklenica 40 v.
Kaplje zoper želodčni krč, steklenica 50 v.
Posipalni prašek, proti oginjanju otrok in proti po-
tenju nog, skatlica 50 v.
Ribje olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.
Salicilni kolodij, za odstranitev kurjih oči in trde
kože, steklenica 70 v.
„Sladim“ za otroke, skatla 60 v.
Tinktura za želodec, o. v. vajalno in želodec kreplijo
sredstvo, steklenica 20 v.
Trpotčev sok, izvrstni pripomoček proti kašlju, ste-
klenica 1 krono.
Železnato vino, steklenica 3 kroni 60 v. in 4 krono 80 v.

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven
spadajočih potrebščin.

F. Meršol LJUBLJANA
Mestni trg 18.
Trgovina z modnim in drobnim blagom.

Velika izber vezenin, čipk, rokavio,
nogavio, otroške obleke in perila, pasov,
predpasnikov, žepnih robov, ovrat-
nikov, zavratnic, volne, bombaža, su-
kanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in
vsakovrstnih drugih risb.

A. & E. SKABERNÉ, Mestni trg šte. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno
sukno za moške obleke, volneno blago, kakor
ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. —
Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati
izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kako-
vostih in širinah; potrebšine za krojače in šivilje.
Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za
postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti
v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni
prti, servijeti in brisalke iz platna in damasta.

Priznana nizke cene!

Pozor, slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani
in priporočljivi domači manufakturni
trgovini

Janko Češnik
(Pri Češniku) LJUBLJANA

Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica

v kateri dobiš vedno v veliki izbiri
najnovejše blago za ženska in moška
oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva.

Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse
vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor:
srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi
pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira
v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh
velikostih za otroke. — Predpasniki najnovej-
ših krojev iz pisanega blaga, šifona, listra in
kloa. Stezniki ali moderci od najcenejših do naj-
finejših. Fini batistasti, platneni in šifonasti
žepni robci. — Zaloga gosjega perja in puha.

Vedno sveže blago!

Najboljša, na sigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6

pritličje, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v
tekočem računu, za katere jamčijo
ne samo njeni zadružniki, temveč tudi

cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po

4³/₄ 0/0

brez kakega odbitka, tako da sprejme vlož-
nik od vsakih vloženih 100 kron čistih
obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je
bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov
kron. Za nalaganje po pošti so poštnohra-
nilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.